

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/74/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323010361
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2323010361.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaniach prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta a obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 14.02.2024, sp. zn. 31T/20/2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. septembra 2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. XXX, D. B., prechodne bytom E. XXX, okres Levice,

u k l a d á

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 (ďalej len „Trestného zákona“) s prihliadnutím na § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 14.02.2024, sp. zn. 31T/20/2023, bola obžalovaná A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., uznaná za vinnú z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v období od októbra 2020 do 17.07.2023 zanedbala svoju zákonnú povinnosť prispievať na výživu svojich detí A. F. a G. E. F., ktorá jej vyplýva zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a bola k nej zaviazaná na dcéru A. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 zo dňa 16.10.2018, právoplatný dňa 20.11.2018 a na syna G. E. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/192/2017 zo dňa 15.01.2019, právoplatný dňa 08.02.2019, na každého sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktorá predstavuje od 01.07.2020 do 30.06.2021 sumu 29,42 €, od 01.07.2021 do 30.06.2022 sumu 29,87 € a od 01.07.2022 sumu 32,11 €, vždy do 15. dňa toho ktorého

mesiaca vopred na účet Detského domova A. A. H., I. J. XXX/XX, K., túto vyživovaciu povinnosť riadne neplnila, hoci jej objektívne nič nebránilo vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej by túto vyživovaciu povinnosť hradila, okrem čiastočných úhrad spolu vo výške 472,50 €, čím jej za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 1 582,07 €.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obžalovanej podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona s použitím § 38 odsek 2, odsek 4 Trestného zákona s poukazom § 37 písmeno m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona s poukazom na § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona výkon uloženého trestu podmienene uložil a podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona určil skúšobnú dobu podmienene odsúdenia s probačným dohľadom na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona s poukazom na § 51 odsek 4 Trestného zákona počas skúšobnej doby podmienene odsúdenia uložil povinnosť a to príkaz zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zameškané výživné.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č.l. 231-234 spisu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote, a to ihneď na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku, zahlásil odvolanie okresný prokurátor a to voči výroku o treste v neprospech obžalovanej (č.l. 216 spisu) a obžalovaná si ponechala lehotu na podanie opravného prostriedku. Následne v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie aj obžalovaná A. B. a to voči všetkým výrokom napadnutého rozsudku (č.l. 224 a 225 spisu).

Okresný prokurátor odôvodnil podané odvolanie podaním zo dňa 17.04.2024, doručeným okresnému súdu dňa 18.04.2024 (č. l. 238-239 spisu). Po úvodnej rekapitulácii záverov napadnutého rozsudku namietal, že s výrokom o treste predmetného rozhodnutia nemožno súhlasiť. V tejto súvislosti konštatoval, že prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona sa obžalovaná dopustila v období od mesiaca október 2020 do 17.07.2023, teda v období nasledujúcom po opakovanom odsúdení za prečiny porušovania domovej slobody podľa § 194 Trestného zákona, najprv trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp.zn. OT 237/2017 zo dňa 23.10.2017 právoplatným dňa 23.10.2017 za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona na trest odňatia slobody podmienene v trvaní 1 rok so skúšobnou dobou v trvaní 1 rok, výkon ktorého trestu jej bol nariadený dňa 22.10.2020, následne rozsudkom Okresného súdu Galanta pod sp.zn. OT 40/2018 za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1 Trestného zákona dňa 06.02.2019, právoplatným dňa 06.02.2019, na trest povinnej práce v trvaní 100 hodín, výkon ktorého jej bol nariadený dňa 23.10.2021, v trvaní 50 dní, v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a napokon rozsudkom Okresného súdu Galanta pod sp.zn. 2T 84/2018 dňa 15.05.2019 právoplatným v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava pod sp.zn. 6Tp76/2019 dňa 16.07.2019 za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že menovaná bola opakovane odsúdená za úmyselné trestné činy, pričom v dvoch prípadoch jej bol výkon nepodmienečného trestu nariadený a v jednom, teda v poslednom prípade, jej bol uložený nepodmienečný trest.

Poukazujúc na uvedené zastával názor, že v danom prípade, osoba obžalovanej A. B. nedáva záruku, že by podmienene trest odňatia slobody bol dostačujúci na jej nápravu, a už vôbec nie na jej snahu zaplatiť zameškané výživné, čím by táto mohla dodatočne napraviť negatívne následky svojej trestnej činnosti. Z vykonaného dokazovania bolo totiž preukázané, že obžalovaná nemala nijakým spôsobom obmedzenú pracovnú schopnosť ani žiadne iné objektívne dôvody, ktoré by jej zabraňovali, či znemožňovali platiť výživné. V časti žalovaného obdobia od 20.05.2021 do 05.07.2022 sa nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody, v ktorom si riadne nenahlásila svoje vyživovacie povinnosti, čím úmyselne zmarila platenie výživného zo svojej pracovnej odmeny, čím sa dopustila páchania trestného činu aj počas pobytu v ústave na výkon trestu. Táto okolnosť bola potvrdená odpoveďou Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová z 19.10.2023, z ktorej vyplynulo, že obžalovaná síce nahlásila vyživovaciu povinnosť (aj to len za dcéru A.), ale už nepristúpila k ďalšiemu kroku, k požiadaniu o vykonávanie zrážok zo svojej pracovnej odmeny vyplnením písomnej žiadosti. Postoj obžalovanej A. B. preto nedáva absolútne žiadnu záruku na to, že v podmienkach na slobode, svoju ohotu a vôľu výživné platiť a doplatiť prezentované pred súdom, aj splní, keďže v jej konaní absentuje akýkoľvek pocit zodpovednosti voči svojim deťom, a takýto prístup zaujíma aj k porušovaniu trestného zákona. Navyše, vzhľadom na spáchanie trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, úmyselnou formou zavinenia, uloženie iného ako nepodmienečného trestu odňatia slobody ani neprichádzalo do úvahy.

Z vyššie uvedeného je podľa jeho názoru zrejmé, že iným ako nepodmienečným trestom by účel trestu, obsiahnutý v generálnej a individuálnej prevencii, nebol splnený. Skôr naopak, obžalovaná by mohla nadobudnúť pocit akejsi „liberálnosti“ a na základe toho sa naďalej dopúšťať trestnej činnosti. Z uvedených dôvodov preto navrhol, aby Krajský súd v Trnave v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanej uložil primeraný a zákonný trest.

Obžalovaná prostredníctvom obhajkyne (č.l.225 spisu) podala odvolanie, v odvolaní ktorého uviedla, že odvolanie podáva proti všetkým výrokom rozsudku, teda o vine a treste.

Obžalovaná odôvodnila podané odvolanie vlastnoručným podaním doručeným okresnému súdu dňa 01.05.2024 (č. l. 255 spisu), v ktorom namietala, že súd nezohľadnil všetky jej schopnosti a možnosti hrať výživné nepretržite, avšak hneď ako bolo možné, uhradzovala splátky zo všetkých jej síl, ako mohla. Dôvodila, že meškanie nebolo úmyselné z jej strany. Taktiež nedbanlivosť sa vylučuje, nakoľko si intenzívne hľadala robotu a keď dostala príjem, svoju povinnosť vykonala hneď, čo sa týka výživného. Konanie na odvolacom súde

Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, nezistil dôvody pre zamietnutie odvolania okresného prokurátora podľa § 316 Trestného poriadku, ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku. Postupom podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a dôvodnosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné a to voči výroku o treste.

Podľa § 321 ods.1) Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Krajský súd v predmetnej trestnej veci vykonal verejné zasadnutie a to za prítomnosti prokurátorky krajskej prokuratúry, obhajkyne obžalovanej a za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti obžalovanej a poškodeného Detského domova A. A. H.. Obžalovaná bola o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomená dňa 28.06.2024, obhajkyňa dňa 28.06.2024, krajská prokuratúra dňa 25.06.2024, poškodený Detský domov A. A. H. dňa 27.06.2024.

Prokurátorka krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí zotrvala na podanom odvolaní.

Obhajkyňa obžalovanej uviedla, že netrvajú na podanom odvolaní a odvolanie obžalovanej proti rozsudku okresného súdu sp.zn.31T/20/2023 zo dňa 14.02.2024 v celom rozsahu berie späť.

Predseda senátu zobrala uznesením podľa § 312 ods.4 Trestného poriadku na vedomie späťvzatie odvolania obžalovanej A. B., proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 14.02.2024 sp.zn.31T/20/2023

Prokurátorka v konečnom návrhu uviedla, že sa pridrižiava dôvodov odvolania okresného prokurátora a uložený podmienečný trest považuje za neprimerane mierne, preto navrhuje odvolaniu vyhovieť.

Obhajkyňa obžalovanej v konečnom návrhu uviedla, že odvolanie podané zo strany prokuratúry považuje za nedôvodné. Súd prvého stupňa sa dostatočne vysporiadal s uloženým trestom. Obžalovaná sa zúčastňovala trestného procesu, nevyhýbala sa svojej zodpovednosti. V rámci možností a schopností sa snažila zakaždým uhradiť aspoň nejakú sumu na výživnom. Je tomu tak aj po vyhlásení I. stupňového rozhodnutia, keď v máji 2024 zaplatila sumu 150 eur. Obžalovaná si plne uvedomuje svoju vyživovaciu povinnosť a svoj dlh na výživnom, pričom sa zakaždým pokúša byť zamestnaná. Podmienečný trest je primeraný a prináša vyššiu záruku toho, že výživné bude skôr zaplatené ako keď bude mať uložený nepodmienečný trest, preto žiadala potvrdiť rozsudok I. stupňového súdu.

Celkom na úvod krajský súd považuje za potrebné uviesť, že v predmetnom konaní už Okresný súd Galanta rozhodoval, keď rozsudkom zo dňa 17.07.2023, sp. zn. 31T/20/2023, obžalovanú A. B. uznal za vinnú zo spáchania úmyselného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom. Za túto trestnú činnosť okresný súd obžalovanej podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, s poukazom § 37 písm. m) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 4 (štyri) mesiace. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného

zákona obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie obžalovaná.

Následne Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 29.11.2023, sp. zn. 3To/141/2023, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Po zrušení a vrátení veci okresnému súdu bolo jeho úlohou v dostatočnej miere sa vysporiadať s namietanými pochybeniami, následne so všetkými vo veci vykonanými dôkazmi, zopakovať dokazovanie v tam naznačenom smere, prípadne vykonať ďalšie dokazovanie, ktorého potreba na hlavnom pojednávaní vyvstane a ktoré bude plne korešpondovať s obsahom spisu a následne bude premietnuté i do samotného rozsudku s tým, aby bol vypracovaný v súlade s ustanovením § 168 Trestného poriadku tak, aby všetky skutkové i právne zistenia, závery a úvahy okresného súdu boli zrozumiteľné pre strany trestného konania a preskúmateľné v rámci prípadného odvolacieho konania.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 29.01.2024 (č.l. 210 spisu) vyplýva, že okresný súd predmetné hlavné pojednávanie odročil z dôvodu pridelenia obhajcu obžalovanej.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 14.02.2024 (č.l. 215 spisu) vyplýva, že okresný súd vykonal hlavné pojednávanie, na ktorom vypočul obžalovanú a oboznámil listinné dôkazy a to odpoveď č.l. 192 a oznámenie č.l. 196. Následne okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené, udelil slovo na záverečné reči a vyhlásil napadnutý rozsudok tak, ako je uvedené v úvode odôvodnenia tohto uznesenia. Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd v prvom rade zistil, že okresný súd čiastočne rešpektoval povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 327 ods. 1 Trestného poriadku, teda viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu. Okresný súd postupoval podľa pokynov vyjadrených v uznesení Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.11.2023, sp. zn. 3To/141/2023 (okresný súd odstránil nedostatky, najmä sa zaoberal všetkými relevantnými skutočnosťami potrebnými na rozhodnutie v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku), teda postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutkového stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia, zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovanej na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku potom okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovanej a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny. Rovnako okresný súd neopomenul pre ďalšie konanie kľúčovú povinnosť, ktorou bolo dôsledné rešpektovanie zásady zákazu zmeny k horšiemu (lat. prohibitio reformationis in peius) vyjadrenej v ust. § 327 ods. 2 Trestného poriadku, nakoľko prvý napadnutý rozsudok zo dňa 17.07.2023 bol zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovanej.

Nakoľko na verejnom zasadnutí obhajkyňa obžalovanej v celom rozsahu zobrala odvolanie obžalovanej späť, krajský súd sa zaoberal len odvolaním podaným okresným prokurátorom voči výroku o treste.

K výroku o treste

Krajský súd konštatuje, že zákonom č. 40/2024 Z. z. zo dňa 08.02.2024 sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (pri dočasnom pozastavení účinnosti na podklade uznesenia Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 3/2024-112 z 28.02.2024 uverejneného pod č. 41/2024 Z. z., v znení vychádzajúcom z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 3/2024-761 z 03.07.2024 uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 215/2024 Z. z.).

S poukazom na vyššie uvedenú zmenu Trestného zákona je potrebné uviesť, že v období od spáchania predmetného trestného činu do rozhodnutia odvolacieho súdu, hoci ešte nie v čase rozhodovania okresného súdu, došlo k vyššie uvedenej zmene znenia Trestného zákona /zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony/.

Z ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Páchatel'ovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Odvolací súd konštatuje, že vo výroku o treste nastal stav, pre ktorý táto zmena znamená priaznivejšie postavenie obžalovanej.

Z Trestného zákona účinného od 06.08.2024 bolo vypustené znenie ustanovenia § 38 ods.4 Trestného zákona, ktorým sa zvyšovala dolná hranica trestnej sadzby, ak prevažoval pomer priťažujúcich okolností, o jednu tretinu. U obžalovanej súd I. stupňa zistil jednu priťažujúcu okolnosť a žiadnu poľahčujúcu okolnosť, preto postup okresného súdu bol správny, keď použil ustanovenie § 38 ods.4 Trestného zákona účinného do 06.08.2024. Vzhľadom k uvedenému je preto pre obžalovanú priaznivejšie, keď sa pri ukladaní trestu použije Trestný zákon účinný po 06.08.2024.

Pri úvahách o druhu a výmere treste krajský súd postupoval v zmysle uvedených všeobecných zásad a zásad a kritérií rozhodných pre ukládanie trestov uvedených v § 33a, § 34 ods. 1, ods. 3, ods.4 Trestného zákona (účinného od 06.08.2024), podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov.

Podľa § 33a ods. 1 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 (ďalej len „Trestný zákon“), páchatel'ovi nemožno uložiť kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť.

Podľa § 33a ods. 2 Trestného zákona, sankcie sa ukladajú s prihliadnutím na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery.

Podľa § 33a ods. 3 Trestného zákona, tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citeľne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citeľnejšie. Páchatel'ovi najmä nesmie byť uložená sankcia spojená s ujmou na osobnej slobode páchatel'a, ak možno účel sankcie dosiahnuť uložením sankcie nespojenej s ujmou na osobnej slobode páchatel'a.

Podľa § 33a ods. 4 Trestného zákona, pri ukladaní sankcií sa prihliada aj k právom chráneným záujmom poškodeného.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 2 Trestného zákona, páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody.

Podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona, trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu.

Novela Trestného zákona č. 41/2024 Z.z. v ustanovení § 33a zaviedla všeobecné zásady ukládania sankcií, ktoré vyjadrujú princíp proporcionality. To znamená, že tam, kde postačí uloženie menej postihujúcej trestnej sankcie, nesmie byť uložená pre páchatel'a citeľnejšia sankcia.

S poukazom na vyššie uvedené základné zásady ukládania trestov teda krajský súd zameral svoju pozornosť pri rozhodovaní o odvolaní okresného prokurátora na skutočnosť, či v danom konkrétnom prípade bol uložený trest tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, primeraný a či spĺňa všetky zákonné kritéria.

Odvolací súd sa plne stotožnil v podstatnom rozsahu s argumentáciou okresného prokurátora, uvedenou v jeho odvolaní s tým, že bolo nevyhnutné a zároveň potrebné uložiť obžalovanej trest v prísnejšej forme, nakoľko podmienený trest odňatia slobody tak, ako bol uložený okresným súdom v napadnutom rozsudku, by nezabezpečil zákonom predpokladaný účel vymedzený v § 33a a § 34 ods. 1 Trestného zákona a to nielen zabrániť páchatel'ovi v páchaní ďalšej trestnej činnosti, či vytvoriť mu podmienky

pre to, aby v budúcnosti viedol riadny život, ale aj zabezpečiť generálnu prevenciu, t. j. odradiť iných od páchania trestnej činnosti. Vzhľadom k tomu, že okresný súd napadnutým rozsudkom porušil ustanovenia Trestného zákona ohľadom účelu trestu a uložený trest bol neprimerane mierny, bolo potrebné výrokom o treste vo vzťahu k obžalovanej A. B. zrušiť, pričom krajský súd vo veci sám rozhodol, a to v neprospech obžalovanej na základe odvolania okresného prokurátora.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery je v rámci všeobecných zásad ukladania sankcií podľa § 33a Trestného zákona a rovnako aj zásad ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona dôležité najmä prihliadať na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatela a jeho pomery a zároveň zistiť a vyhodnotiť možnosti nápravy páchatela trestného činu. V prejednávanej veci pritom jednoznačne je preukázané, že tieto možnosti nápravy sú u obžalovanej podstatne sťažené.

Vyplyva to z doterajšieho (kriminálneho) spôsobu života obžalovanej, z ktorého je zrejmé, že obžalovaná bola pred spáchaním tohto skutku právoplatne trikrát odsúdená (za trestné činy podľa § 194 Trestného zákona), pričom za prvé odsúdenie jej bol uložený alternatívny trest (trest povinnej práce), ktorý trest jej bol následne premenený na nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý si vykonala dňa 17.05.2022. Za druhé odsúdenie jej súd uložil podmienený trest odňatia slobody, avšak obžalovaná sa skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčila, naopak bol jej nariadený výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý trest si vykonala dňa 05.07.2022. Za tretie odsúdenie jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý si vykonala dňa 30.09.2020. Okrem toho obžalovaná bola doposiaľ až dvadsaťosemkrát priestupkovo prejednávaná prevažne za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu (22x), ale aj za priestupky proti verejnému poriadku (4x), proti majetku (1x) a porušila tiež povinnosti cyklistu (1x). V prípade obžalovanej teda ani predchádzajúci alternatívny trest, ani podmienený trest odňatia slobody, ani hrozba premeny trest, dokonca ani opakované výkony trestov či opakované administratívne postihy nemali na ňu žiadny výchovný účinok k vedeniu riadneho života.

Ďalej z vykonaného dokazovania mal aj krajský súd za preukázané, že u obžalovanej existovala len jedna priťažujúca okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, že už bola za trestný čin odsúdená, pričom existenciu poľahčujúcej okolnosti ani odvolací súd nezistil. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd obžalovanej ukladal trest odňatia slobody, ktorý druh trestu považuje z hľadiska účelu trestu za zákonný, pričom jej uložil trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov, teda na samej dolnej hranici trestnej sadzby, s ohľadom na všetky okolnosti skutku ako aj osobu obžalovanej, ktorá má výrazné sklony porušovať právny poriadok a nedodržiavať právne predpisy. Trest dlhšieho trvania nepovažoval odvolací súd za dôvodný prihliadnuc na charakter spáchaného trestného činu a spôsobený následok.

U obžalovanej nešlo o ojedinelý exces v jej správaní ohľadom páchania trestnej činnosti, nakoľko už bola v minulosti potrestaná podmieneným trestom odňatia slobody, či alternatívnym trestom, preto na obžalovanú môže mať výchovný efekt k vedeniu riadneho života len trest odňatia slobody.

Zároveň podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, z hľadiska potrieb prevýchovy obžalovanej takto uložený trest odňatia slobody (na samej spodnej hranici trestnej sadzby) zabezpečí v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Trestného zákona, a súčasne trest odňatia slobody, ktorý uložil obžalovanej, je trestom primeraným (v zmysle § 33a Trestného zákona) a zákonu zodpovedajúcim, ktorého zmyslom je viesť obžalovanú k tomu, aby viedla riadny život.

Na dôvažok sa krajskému súdu žiada uviesť, že obžalovaná by si mala v danej súvislosti uvedomiť, že pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatela a že sa ukladá nie len v závislosti od osobných pomerov obžalovanej osoby, ale i charakteru trestného činu, ktoré sú rovnocennými právnymi skutočnosťami a tiež rozhodujúcimi kritériami pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery. K naplneniu účelu trestu tiež prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov, ktoré i reálne postihne osobu páchajúcu takýto druh trestnej činnosti.

Obžalovanú odvolací súd zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaná bola v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu v danej trestnej veci vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený za úmyselný trestný čin (odsúdenie Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 2T/84/2018).

Z uvedených dôvodov, keďže okresným súdom uložený podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou dobou u obžalovanej nemožno považovať za daných okolností za primeraný (§ 321 ods. 1

písm. e) Trestného poriadku), ako aj s prihliadnutím na zmenu zákona (§ 321 ods.1 písm.d) Trestného poriadku), preto krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.